

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет філології

Кафедра світової літератури і порівняльного літературознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Порівняльне літературознавство

Освітня програма Чеська мова і література

Спеціальність 035 Філологія

035.038 Філологія (Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша
– чеська

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “27” серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Порівняльне літературознавство
Викладач (-і)	к.ф.н., доц. Тереховська Олена Володимирівна
Контактний телефон викладача	(0342)59-61-44
E-mail викладача	olena.terekhovska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	90 годин/3.0 кредитів ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Обговорення індивідуально вибраних студентом питань з тематики лекційного курсу та самостійної роботи. Консультації проводяться щосереди з 15.05 по 16.25. Можливі консультації у день проведення лекцій чи практичних занять, а також через онлайн ресурси за попередньою домовленістю.
2. Анотація до курсу	
<p>“Компаративістика” входить до дисциплін філологічного циклу, що передбачає ознайомлення з низкою теоретичних і методологічних засад та вирішення завдань щодо осмислення літературно-критичних матеріалів з метою здійснення багатоаспектного глибинного аналізу художніх явищ різних національних літератур. Вивчення цього курсу покликане навчити застосовувати наукові принципи для формулювання чітких і обґрунтованих інтерпретацій, що є необхідним для підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних спеціалістів.</p>	
3. Мета та завдання курсу	
<p>Сформувати знання про основні положення і методологічні принципи порівняльного літературознавства; навчити порівнювати образи, проблеми, особливості характеротворення у творах кількох національних літератур; творчі постаті зокрема та літературний процес загалом будь-якого періоду західноєвропейської, американської чи східної літератур, а також зіставляти та виявляти спільності й розбіжності у творах на рівні тем, стилів, поезики. Ціллю даної дисципліни є підготовка фахівців, які зможуть застосовувати отримані знання для удосконалення науково-дослідницьких навичок, а також працювати із художніми текстами та науковою літературою, бібліографічними та іншими джерелами; аналізувати художній текст, літературні явища, їх взаємовпливи і взаємозв'язки та використовувати відповідні навички, створюючи власний текст (не лише художній).</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>Здатність бути критичним і самокритичним</p> <p>Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>Здатність працювати в команді та автономно.</p> <p>Здатність спілкуватися чеською мовою.</p>	

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку чеської й української літератур, що вивчаються від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

Здатність вільно оперувати фаховою лінгвістичною і літературознавчою термінологією для розв'язання професійних завдань.

Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та чеською мовами

Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

Здатність ефективно використовувати набуті лінгвістичні та методичні знання в практиці викладання чеської мови та літератури.

Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та чеською мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію чеської та української мов і літератур, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).

Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

Дотримуватися правил академічної доброчесності.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
7	035 Філологія 035.038 Філологія (Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська	4-й курс, 2019- 2020 рр.	вибірковий		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Порівняльне літературознавство як наука. 1. Предмет порівняльного літературознавства. 2. Структура, мета, завдання, методи компаративістики. 3. Зв'язок компаративістики з іншими мистецькими галузями.	лекція/дискусія	1-12	2		протягом семестру
Тема 2. Порівняльно-історичний (генетично-контактний підхід). 1. Елементи порівняльного процесу (компарандум, компарантум, терціум компараціоніс). 2. Генетичний (генеалогічний) метод: -поняття про генеалогічні лінії та мутації; -аспекти генетичного методу (ретроспективний та проспективний).	лекція/дискусія	1-12	2		протягом семестру

<p>3. Контактологічний метод.</p> <p>4. Міжлітературні зв'язки (синхронні, напівсинхронні, несинхронні).</p>					
<p>Тема 1.</p> <p>Компаративістика як наука.</p> <p>1. Предмет, завдання, мета порівняльного дослідження.</p> <p>2. Місце компаративістики в системі сучасного літературознавства.</p> <p>3. Принципи дослідження міжлітературних зв'язків.</p>	<p>Практичне/ дискусія</p>	<p>1-12</p>	<p>2</p>	<p>5</p>	<p>протягом семестру</p>
<p>Тема 3.</p> <p>Порівняльно-типологічний (зіставний) підхід.</p> <p>1. Поняття про порівняльно-історичний і зіставний методи, типологічні збіги (аналогії) та розбіжності (контрасти).</p> <p>2. Методика паралельного зіставлення.</p> <p>3. Поняття про історичний та зіставний контекст, контекстуальний аналіз, типологію.</p>	<p>Лекція/дискусія</p>	<p>1-12</p>	<p>2</p>		<p>протягом семестру</p>
<p>Тема 2. Історія літературної компаративістики.</p> <p>1. Зародження та</p>	<p>Практичне/ дискусія</p>	<p>1-12</p>	<p>2</p>	<p>5</p>	<p>протягом семестру</p>

<p>розвиток порівняльного літературознавства.</p> <p>2. Генеза порівняльних студій в Україні (XIX-XX ст.).</p> <p>3. Основні тенденції сучасної компаративістики (школи, представники, їх праці).</p>					
<p>Тема 3. Типологічний підхід у літературознавстві.</p> <p>1. Поняття типологічних сходжень та їх місце у системі міжлітературних взаємин.</p> <p>2. Генетичні, генетично-контактні зв'язки в національних, регіональних і літературах.</p>	<p>Практичне /дискусія</p>	<p>1-12</p>	<p>2</p>	<p>5</p>	<p>протягом семестру</p>
<p>Тема 4. Інтертекстуальність у компаративістиці.</p> <p>1. Поняття інтертекстуальності.</p> <p>2. Принципи інтертекстуальності (ризомі, нонселекція, картографія, поняття загального тексту та інтелектуальної гри).</p> <p>3. Типи міжтекстової взаємодії (транстекстуальність)</p> <p>4. Своєрідність металітератури (метатекст,</p>	<p>Лекція /дискусія</p>	<p>1-12</p>	<p>2</p>		<p>протягом семестру</p>

метанарація, автоматичні твори).					
Тема 4. Рецепція як складова порівняльного літературознавства. 1. Термінологічні тонкощі конотаційних варіантів слова «рецепція» у німецькому й слов'янському літературознавстві 2. Тлумачення поняття у працях А. Веселовського, М. Бахтіна, М. Гловінського. 3. Тема України в творчостях чеських письменників.	Практичне /дискусія	1-12	2	5	протягом семестру
Тема 5-6. Переклад у структурі компаративістики. 1. Переклад як елемент рецепції. 2. Різновиди літературного перекладу. 3. Художній переклад та теорія діалогізму. 4. Проблема суб'єктивізму та ментально-культурного простору у процесі перекладу. 5. Перекладознавчі студії в Україні та Чехії.	Практичне/ дискусія	1-12	4	5	протягом семестру
Тема 5. Імагологія як галузь	Лекція /дискусія	1-12	2		протягом семестру

<p>порівняльного літературознавства.</p> <p>1. Поняття про літературну імалогію.</p> <p>2. Імагологія як складова літературної критики.</p> <p>3. Національні образи в контексті світових стереотипів та кліше.</p>					
<p>Тема 7. Генеологія у компаративістиці.</p> <p>1. Зародження та розвиток жанрової системи.</p> <p>2. Процеси жанрової диференціації, дифузії та синтезу.</p> <p>3. Своєрідність жанрових трансформацій в українській та чеській літературі другої половини XIX століття.</p>	<p>Практичне/ дискусія</p>	<p>1-12</p>	<p>2</p>	<p>5</p>	<p>протягом семестру</p>
<p>Тема 6. Міждисциплінарний підхід у порівняльному літературознавстві.</p> <p>1. Поняття інтердисциплінарності та мультидисциплінарності, кросдисциплінарності та трансдисциплінарності.</p> <p>2. Поняття "синтез мистецтв", мультимедійність як елементи взаємопроникнення мистецтв.</p> <p>3. Мистецтво та інші</p>	<p>Лекція/дискусія</p>	<p>1-12</p>	<p>2</p>		<p>протягом семестру</p>

сфери духовної культури.					
Тема 8. «Пограниччя» в польському літературознавстві й літературі. 1. Категорія пограниччя за Е. Касперським. 2. Тлумачення термінів «креси» і «пограниччя»: історико-літературний контекст.	Практичне/ дискусія	1-12	2	5	протягом семестру
Тема 9. Контрольна робота за всіма темами лекційних і практичних занять	Контрольна робота	1-12	2	10	
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	100 балів				
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань				
Семінарські заняття	Не передбачені				
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають оцінюванню. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу - 50 балів.				
7. Політика курсу					
Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення 1 і Положення 2					
8. Рекомендована література					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Бакула Б. Кілька міркувань на тему інтегральної компаративістики // Слово і час. 2002. №3. С. 50-58. 2. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство. К. : Видавничий дім «Кієво-Могилянська академія», 2008. 430 с. 3. Денисова Т. Наука «компаративістика» в сучасному потрактуванні // Літературна компаративістика. Вип. І. К., 2005. 4. Касперський Е. Про теорію компаративістики. Література. Теорія. Методологія. Упоряд. і наук. ред. Д.Уліцька. К., 2006. 5. Лановик М. Теорія відносності художнього перекладу: літературознавчі проєкції. Турнопіль : Редакційно-видавничий відділ ТНПУ, 2006. 470 с. 6. Лексикон загального і порівняльного літературознавства. Чернівці, 2001. 7. Літературна компаративістика. К. : ПЦ Фоліант, 2005. Вип. І. 363 с. ; Вип. ІІ. 362 с. 					

8. Літературознавча компаративістика: навчальний посібник / за ред. Р. Гром'яка. Тернопіль, 2002. С. 6-20, 29-181.
9. Літературознавча рецепція і компаративний дискурс / за ред. Р. Гром'яка. Тернопіль: Підручники і посібники, 2004. 367 с.
10. Наливайко Д. Стан і завдання українського порівняльного літературознавства. Літературознавство. Міжнародна асоціація українців. Кн. 2. К.: Обереги, 200. С. 42-50.
11. Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи. Антологія / за ред. Дмитра Наливайка К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. 487 с.

Викладач О.В. Тереховська